

PIERWSZY
SYNOD DIECEZJI
ZIELONOGÓRSKO-GORZOWSKIEJ

MATERIAŁY DUSZPASTERSKIE
NA ETAP PRZYGOTOWAWCZY

CZEŚĆ I

Synod jako forma aktywnej obecności świeckich w Kościele

Zielona Góra 2017

MSZA PIERWSZEJ NIEDZIELI SYNODALNEJ

24 września 2017 r. - XXV Niedziela Zwykła

Szkic homilii

Rozpoczynamy dziś cykl pięciu niedziel synodalnych, który jest kolejnym etapem trwającego I Synodu Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej. Homilie wygłaszane podczas tych niedziel we wszystkich parafiach naszej diecezji pomogą nam zapoznać się z ideą i celem synodu. Będzie to także zaproszenie, aby każdy z nas – na miarę swoich możliwości – włączył się w synodalne dzieło.

Biblijne źródło: Przypowieść o robotnikach w winnicy (Mt 20, 1-16a)

Spójrzmy na dzisiejszą Jezusową przypowieść o robotnikach w winnicy (Mt 20, 1-16a). Winnica jest własnością gospodarza. To on ma prawo decydować, kogo zatrudnia i jaką wyznacza zapłatę za pracę. Gospodarz winnicy umówił się z robotnikami na sprawiedliwe wynagrodzenie, które nie było dla nikogo krzywdzące. Nawet ci, którzy pracowali od biblijnej „godziny trzeciej” (czyli 9.00 rano, licząc od wschodu słońca), mieli prawo czuć się usatysfakcjonowani. A jednak, kiedy pojawiają się inni pracownicy – którzy rozpoczęli pracę później – niemal automatycznie budzi się w pracujących od samego rana robotnikach potrzeba porównywania z nimi, wynikająca zapewne z zazdrości. I tu jest problem – grzech – który bardzo źle działa na wszelkie relacje. Niszczy on tego który zazdrości, ale też całą wspólnotę.

Z perspektywy Królestwa Bożego „zapłata” za służbę na rzecz wspólnoty Kościoła jest sprawiedliwa i zadowalająca. Jest nią bycie blisko Boga i służba Temu, który daje obietnicę przebywania na wieki w doskonałej wspólnocie. Czy

jednak jesteśmy zdolni, by bardziej niż porównywać się do innych, szukać dobra Kościoła i zabiegać o życie wieczne?

Gospodarz Winnicy, Bóg, zaprasza nas dzisiaj do stołu eucharystycznego. To doskonała okazja, by prosić Go o szczere pragnienie troski o Kościół, bezinteresownej troski, która w odróżnieniu od postawy oczekiwania, nie budzi rozczarowań.

Nieco teologii: Świeccy w Kościele – communio

W adhortacji *Chistifideles laici* św. Jan Paweł II do robotników w winnicy przyrównuje członków Kościoła. Mówi on o „zdumiewającej różnorodności powołań w Kościele, w którym wszyscy i każdy są wezwani do pracy, aby przybliżyć nadejście Królestwa Bożego, zgodnie z właściwym sobie powołaniem, stanem, charyzmatem i posługą. Różnorodność ta zależy nie tylko od wieku i płci, przymiotów, a także rodzajów powołania i sytuacji życiowej członków Kościoła. Właśnie owa różnorodność czyni bogactwo Kościoła bardziej żywym i konkretnym” (CL 45). Kościół można więc określić łacińskim słowem *communio*, które bardzo dobrze oddaje tę myśl – jedność w różnorodności. Tak właśnie Kościół opisał Sobór Watykański II. Za *communio* kryje się myśl o wspólnocie. Kościół bowiem w najgłębszym sensie jest wspólnotą. Przy czym nie jest to ani jakaś zhierarchizowana korporacja ani też równościowa demokracja. Ani demokratyczność, ani korporacyjność nie wyrażają poprawnie natury Kościoła. Łaciński termin *communio* pochodzi od dwóch słów: przedrostka *con-*, który wskazuje na działanie wspólnotowe, oraz słowa *munus*, czyli ‘obowiązek, zadanie, posługa’. *Communio* jest więc wspólnotą ludzi, którzy współdzielą ten sam obowiązek, razem ponoszą trudy, są współodpowiedzialni za rzeczywistość, którą tworzą. Kościół jest więc wspólnotą zasadniczo inną wobec świata i musi tę inność objawiać. Wszyscy członkowie Kościoła – choć w różny sposób – wypełniają na wzór samego Jezusa Chrystusa misję prorocką, kapłańską i królewską, to znaczy mają prawo i

obowiązek głosić słowo Boże, składać uwielbienie Bogu oraz realizować posługę rządzenia.

W stronę synodu: Wspólna droga

Wspólnotowość Kościoła bardzo praktycznie dochodzi do głosu m. in. podczas synodu. Przyjrzyjmy się pochodzeniu tego słowa. Pochodzi ono z języka greckiego i składa się z przedrostka syn-, czyli ‘z, razem, wspólnie’ oraz słowa hodos – czyli ‘droga’. Papież Franciszek tak naucza: „Jeżeli rozumiemy, że – jak mówi św. Jan Chryzostom - «Kościół i Synod to synonimy» - bowiem Kościół nie jest niczym innym jak «wędrowaniem razem» owczarni Bożej po ścieżkach historii na spotkanie z Chrystusem Panem – to rozumiemy również, że w jego łonie nikt nie może być «wynoszony» ponad innych. Przeciwnie, w Kościele konieczne jest, żeby ktoś «się uniżył», by oddać się na służbę braci w drodze”. Papież wypowiedział te słowa o synodzie biskupów, ale można je odnieść także do synodu diecezjalnego. Synod to „wspólna droga” różnych członków Kościoła, którzy podejmują wysiłek rozpoznawania nowych wyzwań, jakie stają przed wspólnotą Kościoła lokalnego, i wspólnie poszukują odpowiednich rozwiązań. Podczas synodu Kościół nasłuchuje tego, co mówi Duch do Kościoła (por. Ap 2,7) – rozpoznaje, jak ten głos rozbrzmiewa we wspólnocie, gdzie każdy jest wyposażony w zmysł wiary. Cóż wobec tego możemy zrobić? Jak wziąć udział w dziele synodu? Tu, pośród nas konkretną odpowiedzią na te pytania będzie Parafialny Zespół Synodalny, do pracy którego każdy może się włączyć, podejmując swoją odpowiedzialność za Kościół naszej diecezji.

Modlitwa powszechna

Zgromadzeni jako wspólnota żywego Kościoła, pełni ufności zanośmy do Boga nasze modlitwy.

1. Polecamy Tobie, Panie wszystkich chrześcijan. Obdarz ich jednością i poczuciem odpowiedzialności, by mogli budować na ziemi Twoje królestwo.
2. Polecamy Tobie, Panie Kościół Zielonogórsko-Gorzowski. Obdarz go światłem Twojego Ducha, by na synodalnej drodze właściwie odczytywał znaki czasu.
3. Polecamy Tobie, Panie osoby sprawujące władzę w naszej ojczyźnie. Obdarz je rozsądkiem i wrażliwością, by zawsze dbały przede wszystkim o dobro obywateli.
4. Polecamy Tobie, Panie tych, którzy wątpią i w Ciebie nie wierzą. Obdarz ich otwartością na Twoją łaskę, by odkryli jak ważna jest ich obecność w Kościele.
5. Polecamy Tobie, Panie zmarłych. Obdarz ich życiem wiecznym, by mogli na wieki wysławiać Ciebie w niebie.
6. Polecamy Tobie, Panie naszą wspólnotę. Obdarz nas gotowością do posługi dla współbraci, byśmy wypełniali powierzona nam ziemską misję.

Boże, Ty jednoczysz Swoje dzieci w Kościele i wzywasz do troski o wspólnotę ochrzczonych. Przyjmij zanoszone do Ciebie modlitwy, a jeśli są zgodne z Twą wolą, racz ich wysłuchać. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Modlitwa synodalna (przed błogosławieństwem końcowym)

Święci Bracia Męczennicy z Międzyrzecza, ogarnięci Bożą Miłością oddaliście życie dla Chrystusa, świadcząc o prawdzie Ewangelii. Niech Wasze wstawiennictwo nam wyprosi dar Ducha i łaskę przemiany, aby zbawcza moc Chrztu świętego kierowała naszą służbą w Kościele. Pomóżcie nam zachować czujność, wypraszać łaskę modlitwy, i wspierajcie w składaniu świadectwa. Chcemy służyć Chrystusowi w potrzebujących i podejmować odpowiedzialność za sprawy publiczne. Niech Wasza odwaga pociągnie małodusznych i umocni słabych, a wszystkich uwolni od lęku przed mocami ciemności i potęgami tego świata. Waszemu wstawiennictwu powierzamy Synod Zielonogórsko-Gorzowskiego Kościoła, by gorejące pochodnie Męczenników prowadziły go ku nowym czasom. Niech Bóg, w swoim wielkim miłosierdziu, pochyli się nad naszą słabością i obdarzy łaską nawrócenia, a zebrany na Synodzie Kościół zajaśnieje pięknem Oblubienicy Chrystusa, który żyje i króluje na wieki wieków. Amen.

NABOŻEŃSTWO PO PIERWSZEJ NIEDZIELI SYNODALNEJ

WINNICA – KOŚCIÓŁ

ADORACJA NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU

Pieśń na wystawienie

Wprowadzenie

Przygotowując się do ważnego wydarzenia w naszym Kościele Diecezjalnym, jakim będzie synod, pragniemy, Panie, przed Tobą obecnym w Najświętszym Sakramencie pochylić się nad Twoim słowem i wsłuchać się w Twój głos. Pomóż nam dzisiaj w tym modlitewnym przygotowaniu do tego wydarzenia na nowo odkryć i lepiej zrozumieć czym jest Kościół, jakie jest nasze powołanie w tym Kościele oraz jakie wynikają z tego zadania.

Ewangelia: Mt 20, 1-16a

Albowiem królestwo niebieskie podobne jest do gospodarza, który wyszedł wczesnym rankiem, aby nająć robotników do swej winnicy. Umówił się z robotnikami o denara za dzień i posłał ich do winnicy. Gdy wyszedł około godziny trzeciej, zobaczył innych, stojących na rynku beczynnie, i rzekł do nich: „Idźcie i wy do mojej winnicy, a co będzie słuszne, dam wam”. Oni poszli. Wyszedłszy ponownie około godziny szóstej i dziewiątej, tak samo uczynił. Gdy wyszedł około godziny jedenastej, spotkał innych stojących i zapytał ich: „Czemu tu stoicie cały dzień beczynnie?” Odpowiedzieli mu: „Bo nas nikt nie najął”. Rzekł im: „Idźcie i wy do winnicy!” A gdy nadszedł wieczór, rzekł właściciel winnicy do swego rządcy: „Zwołaj robotników i wypłać im należność, począwszy od ostatnich aż do pierwszych!” Przyszli najęci około jedenastej godziny i otrzymali po denarze. Gdy więc przyszli pierwsi, myśleli,

że więcej dostaną; lecz i oni otrzymali po denarze. Wziąwszy go, szemrali przeciw gospodarzowi, mówiąc: „Ci ostatni jedną godzinę pracowali, a zrównałeś ich z nami, którzyśmy znosili ciężar dnia i spiekoty”. Na to odrzekł jednemu z nich: „Przyjacielu, nie czynię ci krzywdy; czy nie o denara umówiłeś się ze mną? Weź, co twoje i odejź! Chcę też i temu ostatniemu dać tak samo jak tobie. Czy mi nie wolno uczynić ze swoim, co chcę? Czy na to złym okiem patrzysz, że ja jestem dobry?” Tak ostatni będą pierwszymi, a pierwsi ostatnimi».

Rozważanie

Ewangeliczna przypowieść ukazuje nam winnicę Pańską. Jest nią cały świat, który winien zostać przemieniony zgodnie z Bożym planem. My zaś w tym świecie jesteśmy tymi robotnikami, których pragnie Pan zatrudnić, by przemieniali ten świat.

Twoje wezwanie Panie: „Idźcie i wy do mojej winnicy” – nie przestaje rozbrzmiewać również dzisiaj i jest skierowane także do nas. W Kościele i świecie zbyt wiele jest zadań, by ktokolwiek mógł pozostać bezczynny. W szczególności my chrześcijanie winniśmy reagować na zagrożenia, jakimi są zubożenie religijne i ateizacja, deptanie godności ludzkiej, konflikty i wojny, obojętność wobec zła.

Chcąc przemieniać ten świat w duchu ewangelii, pragniemy przypomnieć sobie o naszym pierwszym i podstawowym powołaniu - jest nim powołanie do świętości, czyli do doskonałości w miłości. Powołanie to wynika z chrztu i odnawia się w innych sakramentach.

Realizujemy to powołanie żyjąc w świecie, traktując codzienne zajęcia jako okazje do tego, by samemu zbliżyć się do Ciebie, Panie, spełniać Twoją wolę i służyć innym ludziom, prowadząc ich do Ciebie. Powołanie do świętości konkretyzuje się w zwykłych i normalnych warunkach życia. Dlatego prosimy:

UDZIEL NAM SWOJEJ POMOCY

Abyśmy mogli pokonać nasze słabości,
Aby nasza wiara stawała się coraz bardziej dojrzała,
Abyśmy potrafili sprostać dzięki Twojej łasce naszemu powołaniu do świętości,
Abyśmy kochali Kościół – Winnicę Pana i wspierali jego pasterzy,
Abyśmy umieli odkrywać swoje miejsce w Kościele,
Abyśmy modlitwą i zaangażowaniem wspierali prace synodalne,

[albo inne wezwania ułożone przez zespół synodalny]

Pieśń

Świętość, którą realizujemy w Kościele – Winnicy Pańskiej, to nie życie według swego planu i na swój rachunek, ale to dawanie odpowiedzi wzywającemu i obdarzającemu miłością Bogu. To odkrycie Bożego powołania i życie zgodne z tym powołaniem.

„Idźcie i wy do mojej winnicy”.

Spróbujmy zatrzymać się w tej refleksji, pomyśleć jak realizujemy świętość w naszej codzienności.

Na ile świętość staje się dla nas wezwaniem, zadaniem, które chcemy podejmować?

Na ile świętość to świadomość czynienia rzeczy tych normalnych, codziennych, zwykłych, ale w sposób doskonały?

Jakie odkrywam dla siebie zadanie w Winnicy Pańskiej jaką jest moja parafia?

Modlitwa w ciszy (10-15 minut)

Pieśń

Tajemnica różańca (np. Zesłanie Ducha Świętego)

„Panno mężna, natchnij nas siłą ducha i ufnością w Bogu, abyśmy umieli przewycięzać wszystkie przeszkody, które napotykamy wypełniając naszą misję. Naucz nas traktowania rzeczywistości świata z żywym poczuciem chrześcijańskiej odpowiedzialności i z radosną nadzieją na przyjście Królestwa Bożego, nieba nowego i ziemi nowej. Ty, która z Apostołami w wieczerniku trwałaś na modlitwie, oczekując przyjścia Ducha Pięćdziesiątnicy, proś o nowe Jego rozlanie na wszystkich katolików świeckich, mężczyzn i kobiety, ażeby w pełni sprościli swojemu powołaniu i swojej misji, wezwani — jako latorośle prawdziwego krzewu winnego — do przynoszenia obfitego owocu dla życia świata. Dziewico Matko, prowadź nas i wspieraj, abyśmy zawsze żyli jak prawdziwi synowie i córki Kościoła Twojego Syna i przyczyniali się do utrwalania tu na ziemi cywilizacji prawdy i miłości, zgodnie z wolą Boga i dla Jego chwały. Amen”.

(Jan Paweł II, *Christifideles Laici*)

Pieśń na błogosławieństwo

PIERWSZE SPOTKANIE PARAFIALNEGO ZESPOŁU SYNODALNEGO

Powitanie uczestników i zagajenie

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! Serdecznie witam wszystkich obecnych. Rada duszpasterska naszej parafii spotyka się dzisiaj po raz pierwszy jako Parafialny Zespół Synodalny. Zadaniem takiego zespołu jest włączenie się na poziomie parafii w prace I Synodu Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej.

Wyjaśnienie: czym jest synod diecezjalny?

Synod diecezjalny jest to zebranie wybranych kapłanów i innych wiernych określonej diecezji. Jego celem jest świadczenie pomocy biskupowi diecezjalnemu w wypełnianiu właściwej mu funkcji kierowania Kościołem lokalnym. To właśnie biskup diecezjalny zwołuje synod, proponuje tematy do omówienia na synodzie, przewodniczy sesjom synodu, a w końcu podpisuje dokumenty końcowe i poleca ich ogłoszenie. Głos synodu ma więc charakter doradczy i jest wyrazem współodpowiedzialności wszystkich wiernych za Kościół.

W naszej diecezji synod odbywa się po raz pierwszy. Obecnie trwa jego etap przygotowawczy. Celem tego etapu jest dotarcie do jak najszerszej grupy wiernych z informacją i pouczeniem na temat synodu oraz zachęcenie ich do modlitwy za synod. Po zakończeniu fazy przygotowawczej rozpoczną się właściwe prace synodalne. Powołani przez biskupa diecezjalnego członkowie synodu będą się zbierać na sesjach plenarnych i pracować w komisjach tematycznych dyskutując nad tematami wskazanymi przez biskupa. Owocem ich pracy będą dokumenty synodalne, to znaczy wskazania duszpasterskie i

konkretne akty prawne regulujące funkcjonowanie naszego Kościoła diecezjalnego.

Aby w debatę synodalną włączyć jak najszerszą grupę diecezjan, w parafiach i w innych środowiskach duszpasterskich powstają zespoły synodalne.

Wyjaśnienie: czym jest Parafialny Zespół Synodalny, jak funkcjonuje i jaka jest jego rola?

Parafialny Zespół Synodalny to grupa wiernych – duchownych i świeckich – stanowiąca reprezentację określonej parafii. W naszej diecezji przyjęto zasadę, że rolę Parafialnego Zespołu Synodalnego będzie pełnić Parafialna Rada Duszpasterska. Gdy rada ta zbiera się jako Parafialny Zespół Synodalny jej skład może zostać poszerzony również o inne osoby zaangażowane w życie parafii (wszyscy katecheci, nadzwyczajni szafarze Komunii św. itp.).

Każde zebranie parafialnego zespołu synodalnego obejmuje część modlitewną i dyskusyjną. W części modlitewnej, mającej charakter modlitewnego wstawiennictwa w intencji synodu diecezjalnego, mogą uczestniczyć inni parafianie. W trakcie części dyskusyjnej zespół omawia tematy wyznaczone przez kompetentne gremia synodalne.

Zadaniem Parafialnego Zespołu Synodalnego na etapie przygotowawczym jest włączenie się w dyskusję służącą dokładniejszemu określeniu tematów, które biskup diecezjalny przedstawi do omówienia na synodzie. Wnioski z każdego z naszych spotkań zostaną więc przekazane do Sekretariatu Synodu za pośrednictwem sekretarza Parafialnego Zespołu Synodalnego.

Parafialne zespoły synodalne będą kontynuować swoją pracę również po zakończeniu etapu przygotowawczego, czyli w fazie plenarnej synodu.

Zadania sekretarza Parafialnego Zespołu Synodalnego

Sekretarz Parafialnej Rady Duszpasterskiej pełni również funkcję sekretarza Parafialnego Zespołu Synodalnego. Zadaniem sekretarza będzie protokołowanie spotkań i przekazywanie sprawozdań do Sekretariatu Synodu przy pomocy poczty elektronicznej i innych internetowych narzędzi komunikacji (np. formularze i ankiety elektroniczne). Proszę więc sekretarza o protokołowanie naszego spotkania. Po przekazaniu przeze mnie danych sekretarza do Sekretariatu synodu otrzyma on dokładniejsze instrukcje dotyczące sposobu wypełniania swojej funkcji.

Jak dotrzeć do parafian z informacją o synodzie?

Po tych koniecznych informacjach wstępnych na temat synodu przejdźmy teraz do dyskusji nad zasadniczymi tematami naszego dzisiejszego spotkania. W pierwszej kolejności spróbujmy się zastanowić, w jaki sposób możemy dotrzeć do wiernych naszej parafii z informacją o synodzie? Specjalna instrukcja wydana przez biskupa diecezjalnego poleca, by w każdej parafii umieścić w widocznym dla wszystkich miejscu baner lub plakat z logo synodu. Jaka formę wybierzemy w naszej parafii? Gdzie umieścimy ten znak?

O synodzie będziemy też informować za pomocą strony internetowej parafii, umieszczając na niej odnośnik do strony internetowej synodu oraz poprzez publikacje w gazetce parafialnej. Jakie jeszcze inne narzędzia możemy wykorzystać w parafii, aby dotrzeć do naszych wiernych z informacją o synodzie diecezjalnym?

Zachęta do modlitwy za synod

Synod diecezjalny to nie jest zwykła debata, w której ścierają się różne poglądy i stanowiska. Na synodzie staramy się nie tyle budować stronnictwa szukając zwolenników własnych poglądów, ale nasłuchiwać głosu Ducha Świętego, który czasami przemawia także przez najmniejszych i ostatnich. Dlatego konieczna jest modlitwa za synod i za diecezję, abyśmy wszyscy byli uważni i umieli usłyszeć, co mówi do nas Bóg.

Został opracowany specjalny tekst krótkiej modlitwy synodalnej. Jak możemy go rozpropagować w naszej parafii? Jak zachęcić parafian do modlitwy za synod?

Katecheza synodalna

Synod diecezjalny stanowi dobrą okazję do katechezy na temat Kościoła. Zostały przygotowane specjalne konspekty przeznaczone na lekcje religii w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych. Wszyscy wierni usłyszą taką katechezę podczas pięciu niedziel synodalnych. Zastanówmy się wspólnie, w jaki jeszcze sposób dotrzeć z katechezą o Kościele i o synodzie do jeszcze innych grup wiernych?

Temat I niedzieli synodalnej: Synod jako forma aktywnej obecności świeckich w Kościele

Niedawno w naszej parafii odbyła się I niedziela synodalna. W homilii została poruszona kwestia aktywnej obecności świeckich w Kościele. Była też mowa o synodzie diecezjalnych, który stanowi jedno z narzędzi służących szerszemu zaangażowaniu wiernych świeckich.

Spróbujmy się wspólnie zastanowić nad kilkoma pytaniami dotyczącymi tej właśnie kwestii:

- 1. Jak oceniamy zaangażowanie wiernych w życie i działalność naszej parafii?*
- 2. Czy parafia oferuje możliwości takiego zaangażowania?*
- 3. W jakich dziedzinach byłaby potrzebna większa aktywność świeckich?*
- 4. Jeśli uważamy, że to zaangażowanie nie jest dostateczne, to jakie są, naszym zdaniem, przyczyny tej słabej aktywności laikatu? I jak można by tę aktywność zwiększyć?*
- 5. Kogo jeszcze należałoby włączyć do naszego Parafialnego Zespołu Synodalnego? Kto mógłby wnieść jakiś wartościowy wkład w jego prace?*
- 6. Czy mam jakieś konkretne oczekiwania dotyczące synodu diecezjalnego? Czego spodziewam się po synodzie? Może rozmawiałem na ten temat z krewnymi lub znajomymi? Jakie są ich opinie i oczekiwania?*

Zakończenie i modlitwa końcowa

Kończymy pierwsze spotkanie naszego Parafialnego Zespołu Synodalnego. Dziękuję wszystkim za obecność i za aktywny udział w spotkaniu poprzez udział w dyskusji. Na koniec pomódlmy się za naszą diecezję i za parafię. Prośmy o to, by synod diecezjalny stał się okazją do większego zaangażowania wiernych świeckich w życie Kościoła. W tej intencji odmówmy Modlitwę Synodalną do Pięciu Braci Międzyrzeczkich:

Święci Bracia Męczennicy z Międzyrzecza, ogarnięci Bożą Miłością oddaliście życie dla Chrystusa, świadcząc o prawdzie Ewangelii. Niech Wasze wstawiennictwo nam wyprosi dar Ducha i łaskę przemiany, aby zbawcza moc Chrztu świętego kierowała naszą służbą w Kościele. Pomóżcie nam zachować czujność, wypraszaście łaskę modlitwy, i wspierajcie w składaniu świadectwa. Chcemy służyć Chrystusowi w potrzebujących i podejmować odpowiedzialność

za sprawy publiczne. Niech Wasza odwaga pociągnie małodusznych i umocni słabych, a wszystkich uwolni od lęku przed mocami ciemności i potęgami tego świata. Waszemu wstawiennictwu powierzamy Synod Zielonogórsko-Gorzowskiego Kościoła, by gorejące pochodnie Męczenników prowadziły go ku nowym czasom. Niech Bóg, w swoim wielkim miłosierdziu, pochyli się nad naszą słabością i obdarzy łaską nawrócenia, a zebrany na Synodzie Kościół zajaśnieje pięknem Oblubienicy Chrystusa, który żyje i króluje na wieki wieków. Amen.